

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2C/105/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214206027
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2017:8214206027.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD., v spore žalobcu: V. V., N.. XX.XX.XXXX, A. K.C. T. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpeného: JUDr. Ján Jurč, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie v Bardejove, Partizánska 5, proti žalovanej: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 776,70 Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu XX.XX.XXXX domáhal náhrady škody voči žalovanej - Slovenskej republike. V žalobe uviedol, že podaním zo dňa XX.XX.XXXX si uplatnil voči štátu - Generálnej prokuratúre SR náhradu škody vo výške 776,70 Eur. Generálna prokuratúra SR však podaním zo dňa XX.XX.XXXX žalobcovi oznámila, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odstupuje Ministerstvu spravodlivosti SR (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) z dôvodu, že daná vecne patrí do jeho kompetencie. Následne aj ministerstvo spravodlivosti podaním zo dňa XX.XX.XXXX žiadosť vrátilo Generálnej prokuratúre SR z dôvodu, že žiadosť o predbežné prerokovanie nepovažuje za žiadosť, ktorá môže byť ním prerokovaná. Generálna prokuratúra podaním zo dňa XX.XX.XXXX žalobcu opätovne vyzoomela, že žiadosť na náhradu škody postúpilo Ministerstvu spravodlivosti SR ako príslušnému orgánu konať vo veci. Oba orgány priamo odmietli predbežne prerokovať uplatnený nárok žalobcu, možno konštatovať, že nárok žalobcu popierajú a odmietajú ho vyriešiť mimosúdnu cestou a preto je žaloba podaná dôvodne. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. XXTo/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX bol žalobca spod obžaloby pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ oslobodený podľa § 285 písm. b) TP, pretože skutok, pre ktorý bol stíhaný, nie je trestným činom. Poukázal na § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. Aktívna legitímácia žalobcu je daná § 9 citovaného zákona a pasívna legitímácia žalovanej je daná § 4 ods. 1 písm. e) citovaného zákona. Žalobca splnil podmienku podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona. Skutočná škoda spočíva v náhrade trov právneho zastúpenia pri obhajobe v trestnom konaní v žalovanej výške. Okresnou prokuratúrou bola podaná obžaloba za skutok, ktorý nie je trestným činom a súd prvého stupňa ho spod obžaloby oslobodil, pričom prokuratúra nesprávne postupovala, ak nezastavila trestné stíhanie. Žalobca za svoju obhajobu zaplatil trovy právneho zastúpenia v sume 776,70 Eur, čo je škoda skutočná.

2. K žalobe sa písomne vyjadrila žalovaná - v zastúpení Generálnou prokuratúrou SR (ďalej aj „GP SR“), a to podaním zo dňa XX.XX.XXXX, v ktorom namietala, že v danej veci nie je oprávnená vo veci konať za štát (Slovenskej republiky), pretože škodu nespôsobilá prokuratúra a teda nie je daná príslušnosť GP

SR na konanie. Malo by sa pokračovať v konaní s Ministerstvom spravodlivosti SR (ďalej aj „MS SR“) podľa § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Ďalej uviedla, že návrh nemožno akceptovať ani vecne, bez ohľadu na to, ktorý štátny orgán štát zastupuje, pretože je nedôvodný. Tiež vyjadrila, že ani uznesenie o vznesení obvinenie nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila, nakoľko až rozsiahle súdne konanie ustálilo skutkový a právny stav veci.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 21.03.2017, na ktorom bol prítomný právny zástupca žalobcu a zástupca žalovanej.

4. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa so žalobou, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, vrátením postúpenej žiadosti zo dňa XX.XX.XXXX, vyzumením zo dňa XX.XX.XXXX, podaním žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX, faktúrou, vyúčtovaním zo dňa XX.XX.XXXX, príjmovým dokladom, podaním žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX, podaním žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX, daňovým priznaním, výpisom z účtu, potvrdením o podaní daňového priznania, daňovým priznaním, výpisom knihy daňových dokladov, vyjadrením žalovanej zo dňa XX.XX.XXXX, vyjadrením MS SR zo dňa XX.XX.XXXX, spisom Okresného súdu Bardejov sp. zn. XT/XXX/XXXX, ostatným spisovým materiálom, a zistil tento skutkový stav:

5. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadal žalovanú v zastúpení Generálnej prokuratúry SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, a teda nákladov, ktoré musel vynaložiť na trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní v celkovej výške 776,70 Eur, ktoré mu vyúčtoval právny zástupca a ktoré mu uhradil.

6. Reakciou na žalobcovu podanie bola odpoveď Generálnej prokuratúry SR zo dňa XX.XX.XXXX, v ktorej mu bolo oznámené, že daná vec nepatrí do jeho pôsobnosti, ale do pôsobnosti ministerstva spravodlivosti. Následne aj tento orgán verejnej moci postúpil uvedenú vec na vybavenie uvedenému ministerstvu.

7. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX Ministerstvo spravodlivosti SR vrátilo vec späť Generálnej prokuratúre SR na vybavenie podanej žiadosti o prerokovanie nároku na náhradu škody s poukazom na znenie § 4 ods. 1 písm. f) a § 4 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z..

8. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX Generálna prokuratúra SR po vrátení veci Ministerstvom spravodlivosti SR oznámila právnemu zástupcovi žalobcu, že nie je orgánom, ktorý má vo veci konať za SR. Trvá na tom, že v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je týmto orgánom MS SR. Preto žiadosť žalobcu nebude predbežne prerokovaná a nevidia dôvod na opätovné postúpenie veci MS SR, keďže žiadosťou žalobcu MS SR disponuje.

9. Na základe uvedeného má súd za to, že boli splnené podmienky domáhať sa uspokojenia nároku na náhradu škody na súde podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (nedošlo k uspokojeniu nároku žalobcu odmietnutím jej prerokovania).

10. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX právny zástupca žalobcu žalobcovi vyčíslil trovy obhajoby v trestnej veci sp. zn. XT/XXX/XXXX spolu na sumu 729,40 eur (s DPH). Zároveň bola dňa XX.XX.XXXX vystavená faktúra č. XXXXXX-XT na sumu 729,40 eur, splatnej dňa XX.XX.XXXX. Taktiež bol súdu predložený príjmový pokladničný doklad o prijatí vyfaktúrovanej sumy na účet právneho zástupcu žalobcu (platba prijatá od žalobcu) dňa XX.XX.XXXX na sumu 200 eur, dňa XX.XX.XXXX na sumu 100 eur, dňa XX.XX.XXXX na sumu 100 eur, dňa XX.XX.XXXX na sumu 100 eur, dňa XX.XX.XXXX na sumu 100 eur, dňa XX.XX.XXXX na sumu 29,40 eur ako trovy konania XT/XXX/XXXX. Za úkon právnej služby žiadal sumu 63,58 eur.

11. Následne právny zástupca žalobcu žalobcovi vyčíslil trovy obhajoby v trestnej veci sp. zn. XT/XXX/XXXX na sumu 47,30 eur a to za podanie vyjadrenia k odvolaniu dňa XX.XX.XXXX spolu s DPH. Zároveň bola dňa XX.XX.XXXX vystavená faktúra č. XXXXXX-XT na sumu 47,30 eur, splatnej dňa XX.XX.XXXX. Taktiež bol súdu predložený príjmový pokladničný doklad o prijatí vyfaktúrovanej sumy na účet právneho zástupcu žalobcu (platba prijatá od žalobcu) dňa XX.XX.XXXX ako trovy konania XT/XXX/XXXX.

12. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX právny zástupca žalobcu uviedol, že je preukázané, že žalovaná žalobcovi spôsobila škodu v základe, čo do dôvodu v príčinnej súvislosti medzi jej vznikom a následkom a vo výške tak ako je uvedené v žalobe.

13. Podaním zo dňa XX.XX.XXXX právny zástupca žalobcu súdu predložil dôkazy preukazujúce zdanenie a zaplatenie DPH z vyúčtovaného príjmu - trov právneho zastúpenia žalobcom a to podanie Daňového priznania na daň z pridanej hodnoty za prvý štvrtrok roku 2014, za obdobie štvrtroka 4/2012, príkaz na úhradu dane dňa XX.XX.XXXX vrátane knihy daňových dokladov preukazujúcich odvedenie dane v sume 7,88 eur (f. č. XXXXXX-XT) a zo sumy 121,57 eur (f. č. XXXXXX-XT).

14. Z obsahu trestného spisu tunajšieho spisu sp. zn. XT XXX/XXXX (vrátane spisu vyšetrovacieho) súd zistil tieto skutočnosti :

1/ Dňa XX.X.XXXX bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bardejov pod sp. zn. Č.:Y.-XXX/OVK-A.-XXXX vznesené žalobcovi obvinenie za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ. Dňa XX.X.XXXX vyšetrovateľ PZ podal na okresnú prokuratúru návrh na podanie obžaloby pre uvedený skutok.

2/ Dňa X.X.XXXX bola zo strany žalobcu v zastúpení jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Jurča podaná sťažnosť voči vyššie uvedenému uzneseniu a to podaním zo dňa X.X.XXXX. Advokát JUDr. Ján Jurč prevzal právne zastúpenie žalobcu na základe plnomocenstva zo dňa X.X.XXXX.

3/ Uznesením zo dňa XX.X.XXXX, sp. zn. W. XXX/XX-XX prokurátor Okresnej prokuratúry Bardejov zamietol sťažnosť obvinených (aj žalobcu) proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Bardejov zo dňa XX.X.XXXX, sp. zn. Č.:Y.-XXX/OVK-A.-XXXX podľa § 193 ods. 1 písm. c/ TP.

4/ právny zástupca žalobcu sa zúčastnil : 1. výsluchu obvineného - žalobcu dňa 24.4.2012 v čase od 9.10 hod do 10.00 hod, a ostatných obvinených v čase od 8.00. hod do 10.00 hod, 2. výsluchov svedkov dňa 8.6.2012 od 9.00 hod do 9.30 hod, od 8.30 hod do 9.00 hod, od 10.00 hod do 10.30 hod, dňa 4.6.2012 od 8.00 hod do 8.40 hod, dňa 4.6.2012 od 9.30 do 10.00 hod, 3. podaním zo dňa 21.5.2012 navrhol právny zástupca doplniť dokazovanie - výsluchom svedkov, 4. zúčastnil sa preštudovania spisu dňa 12.6.2012 od 8.30 hod do 10.00 hod.

5/ Dňa X.X.XXXX prokurátor podal obžalobu na obvineného Jozefa Kováča pre spáchanie trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ.

6/ Dňa 4.9.2012 sa konalo hlavné pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu v čase od 9.30 hod. do 11.50 hod.. Dňa 2.10.2012 sa konalo hlavné pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu v čase od 9.45 hod. do 11.20 hod., na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, ktorým súd žalobcu oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom.

7/ Z odôvodnenia rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. XT XXX/XXXX z X.XX.XXXX vyplýva, že súd žalobcu oslobodil spod obžaloby prokurátora pre trestný čin - zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ, pričom konštatoval: „... vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že voči poškodenej bolo zo strany obžalovaných použité násilie a preto podľa názoru súdu, skutok, ktorý je predmetom obžaloby nie je trestným činom ...“. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa XX.X.XXXX.

8/ Prokurátor Okresnej prokuratúry podal voči rozsudku odvolanie, ku ktorému sa podaním zo dňa 16.11.2012 vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

9/ Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa XX.X.XXXX, č.k. XXTo/XX/XXXX-XXX podľa § 312 ods. 4 TP predseda senátu zobral na vedomie späťvzatie odvolania okresného prokurátora krajským prokurátorom.

10/ právny zástupca sa vyjadril k odvolaniu dňa 16.11.2012.

15. V priebehu pojednávania právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe, pričom poukázal na to, že na tunajšom súde boli vedené ešte dve konania spoluobvinených v obdobnej veci, kde boli oslobodení a vo veci sp. zn. XC/XXX/XXXX v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove XCo/XX/XXXX došlo k priznaniu nároku voči žalovanej, ktorá už vyplatila náhradu škody.

16. Zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že nenamieta pasívnu legitímáciu, avšak v danom prípade neboli splnené podmienky pre uplatňovanie náhrady škody, nakoľko žalobca neuviedol, v čom mal spočívať nesprávny úradný postup a pokiaľ by mal byť nesprávnym úradným rozhodnutím uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa XX.XX.XXXX, tak toto uznesenie nebolo zrušené na základe podanej sťažnosti a poukázal na nález II US 163/2013-50 zo dňa 13.11.2013. Ďalej uviedol, že obžalobu nemožno považovať za rozhodnutie a pri predbežnom prejednaní veci mohol už súd obžalobu odmietnuť a vec

vrátiť prokurátorovi do prípravného konania. To, že bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, nemožno považovať za nesprávny úradný postup.

17. Súd vyhodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, pričom vychádzal z tejto právnej úpravy:

18. Podľa § 2 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 27.1.2012 do 3.7.2012, teda v čase vznesenia obvinenia aj podania obžaloby, na účely tohto zákona

a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

b) orgán verejnej moci je

1. štátny orgán,

2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

19. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

20. Podľa § 4 ods. 1 a 2 citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,

2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu,

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

21. Podľa § 9 ods. 1 a 2 citovaného zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

22. Podľa § 15 ods. 1 a 2 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

23. Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

24. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

25. Podľa § 18 ods. 2 a 3 citovaného zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

26. V prvom rade považoval súd za právne významné, napriek tomu, že žalovaná na pojednávaní uviedla, že nenamieta legitímáciu, vyjadriť sa k otázke pasívnej legitímácie žalovanej. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalobca v priebehu konania „z opatrnosti“ označil ako žalovanú Slovenskú republiku a v jej mene ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo vnútra a generálnu prokuratúru ako orgán, ktorý v tejto veci prichádza do úvahy. Tieto orgány verejnej moci vo svojom ustanovení - § 4 ods. 1 vymenúva zákon č. 514/2003 Z. z. Súdny súd Slovenskej republiky už dávnejšie vo svojich rozhodnutiach konštatovali, že otázka, ktorý orgán štátu v prípadoch konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom koná za štát, nie je otázkou pasívnej legitímácie, ale má povahu nedostatkov procesných podmienok konania (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 62/2008). V tejto súvislosti považuje súd za dôležité poukázať na právny názor Krajského súdu v Trenčíne, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 5 Co 94/2009 konštatoval, že v konaniach, predmetom ktorých je náhrada škody spôsobená pri výkone verejnej moci, nie je žalobca povinný uviesť ani orgán, ktorý má v mene štátu konať, respektíve ho môže uviesť aj nesprávne. Je vecou súdu, aby vzhľadom na tvrdenia žalobcu si sám urobil záver o tom, ktorý orgán v mene štátu koná a tomuto adresoval svoje úkony. Vychádzajúc z uvedeného súd uzavrel, že v danej veci v mene štátu koná generálna prokuratúra, pričom s týmto orgánom verejnej moci súd ďalej konal a z tohto dôvodu nepovažoval za právne významné rozhodovať samostatným výrokom vo vzťahu k ďalším orgánom verejnej moci, a to s opätovným poukazom na to, že označenie orgánu štátu, ktorý je žalovaným subjektom, nie je otázkou pasívnej legitímácie. V tejto súvislosti súd dodáva, že zodpovednostným subjektom je v danom prípade štát, ktorý môže mať postavenie žalovaného len jedenkrát, hoci by posudzovaný nárok mohol patriť do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci.

27. V nadväznosti na uvedené súd poukazuje aj na právny názor, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo149/2011 vyslovil Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že v prípade, ak žalobca síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Z ustanovenia § 21 ods. 4 veta prvá O. s. p. vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom.

28. Súd mal v tejto veci preukázané, že žalobcovi bolo vyšetrovateľom PZ dňa XX.XX.XXXX vznesené obvinenie za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ formou spolupáchateľstva podľa § 20 TZ. Žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorá bola prokurátorom zamietnutá. V danej veci mal súd nepochybne, a to predovšetkým z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. XT XXX/XXXX za preukázané, že na žalobcu podal prokurátor okresnej prokuratúry dňa XX.XX.XXXX na tunajší súd obžalobu. Žalobca si zvolil aj právneho zástupcu v trestnej veci a to dňa XX.XX.XXXX. Následne po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní vyhlásil tunajší súd dňa 02.10.2012 rozsudok, ktorým žalobcu oslobodil spod obžaloby dôvodiac, že skutok nie je trestným činom. Odvolanie prokurátora voči rozsudku bolo vzaté späť.

29. Následne dňa 03.10.2012 a 19.03.2014 právny zástupca vyúčtoval žalobcovi trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní spolu v sume 776,70 Eur, ktorú mu žalobca uhradil postupne dňa 03.10.2012, 21.10.2013, 22.11.2013, 16.12.2013, 24.01.2014, 21.02.2014, 19.03.2014, čo vyplýva z priložených faktúr a príjmových pokladničných dokladov, vrátane predložených daňových podkladov.

30. Súd mal taktiež za preukázané, že právny zástupca žalobcu si vyčíslil trovy právneho zastúpenia v súlade s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. XT XXX/XXXX, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia (1.2.2012), sťažnosť proti uzneseniu o vznesení uznesenia (3.2.2012), účasť na výsluchoch : 1/výsluchu

obvineného - žalobcu dňa 24.4.2012 od 8.00 hod do 9.00 hod, ďalších obvinených v čase od 9.10 hod do 10.00 hod, od 10.10. hod do 11.00 hod, 2/ výsluchov svedkov dňa 8.6.2012 od 9.00 hod do 9.30 hod, od 8.30 hod do 9.00 hod, od 10.00 hod do 10.30 hod, dňa 4.6.2012 od 8.00 hod do 8.40 hod, dňa 4.6.2012 od 9.30 do 10.00 hod, doplnenie dokazovania dňa 21.5.2012, preštudovanie spisu dňa 12.6.2012 od 8.30 hod do 10.00 hod., účasť na 2 hlavných pojednávaní dňa 4.9.2012 v čase od 9.30 hod. do 11.50 hod.. a dňa 2.10.2012 v čase od 9.45 hod. do 11.20 hod., za vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 16.11.2012, k tomu režijné paušály za právne úkony vykonané v roku 2012, to všetko zvýšené o DPH. Pri vyčíslení trov právneho zastúpenia súd vychádzal z relevantných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a teda § 1, § 12 ods. 3 písm. c), § 13 ods. 2 (spoločná obhajoba), § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 a dospel k záveru, že trovy právneho zastúpenia, ktoré vyčísli právny zástupca žalobcu a ktoré žalobca uhradil, boli vypočítané v súlade s vyhláškou a obsahom trestného spisu. Právny zástupca si trovy obhajoby dokonca vyčísli v nižšej sume ako mal nárok (za nie všetky vykonané úkony, nižšia hodnota úkonu právnej služby).

31. Súd mal teda za preukázaný vznik majetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s trestným konaním, ktoré sa preňho skončilo oslobodením spod obžaloby. Existenciu ujmy mal súd za preukázanú tým, že žalobca vynaložil náklady na trovy obhajoby, ktoré jeho právny zástupca vyúčtoval v sume 776,70 Eur. Z uvedeného vyplýva, že o uvedenú sumu sa zmenšil majetkový stav žalobcu. Podľa názoru súdu zákon č. 514/2003 Z. z. zahŕňa aj nárok na úhradu nákladov konania vynaložených na obhajobu, ktorou sa dotknutá osoba usiluje o dosiahnutie pre ňu priaznivého výsledku. Pokiaľ sa jedná o výšku požadovanej náhrady škody, táto rozporovaná nebola (§ 151 ods. 1 CSP).

32. Na margo námietok žalovanej, že prokuratúra nemohla spôsobiť konaním alebo opomenutím škodu a ani jedna z uvedených alternatív nie je ani len teoreticky splnená, pretože prokurátor sa na rozhodnutí o vznesení obvinenia ani na jeho vydaní žiadnym spôsobom nepodieľal, ani nič pri jeho vydaní neopomenul, treba uviesť, že iste je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa však štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, pokiaľ sa neskôr ukáže ako mylný postup zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo, čo sa v predmetnom prípade nestalo (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. PL ÚS 35/09 zo dňa 6.12.2011).

33. Žalovaná má za to, že v prípade, ak v predmetnej trestnej veci vedenej voči žalobcovi nevydal žiadne nezákonné rozhodnutie, nie je zodpovedným subjektom. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. októbra 2015 sp.zn. 8 Cdo289/2014 a závery jeho odôvodnenia, pričom súd nenašiel dôvod na odklon od predmetného rozhodnutia. „Ak v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z.z. je od 1. januára 2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Na prípadnú zmenu orgánu konajúceho v mene štátu prihliadne v takomto konaní súd z úradnej povinnosti“ (uverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2016).

34. V danom prípade súd poukazuje aj na vyjadrený základný princíp právnej istoty v ustanoveniach článku 2 CSP s tým, že Okresný súd Bardejov v obdobnej civilnej veci založenej na kompletne tých istých skutkových okolnostiach, v ktorej si uplatňoval nárok spoluobžalovaný žalobcu (viď rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1C/171/2014 zo dňa 30.6.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/27/2016 zo dňa 6.9.2016), vyhovel žalobe žalobcu a priznal mu nárok na náhradu škody. Argumentačne súd svoj názor ohľadom zodpovednosti žalovaného súd podporuje príkladom aj rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/3/2016. Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013, na ktoré odkazuje žalovaný, uvedené rozhodnutie nebolo založené na obdobných skutkových okolnostiach ako v tejto veci a podľa názoru súdu uvedené rozhodnutie vo svojich dôsledkoch neneguje závery vyslovené vyššie uvedenými rozhodnutiami druhoinštančného súdu (rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/3/2016 a sp. zn. 3Co/27/2016).

35. Pokiaľ sa jedná o dôvodnosť postupu žalobcu podľa zákona č. 514/2013 Z.z. a uplatňovanie si tohto nároku, má súd za to, že je potrebné vyhodnocovať jeho podania podľa obsahu, pričom nepochybne

sa jednalo o uplatnenie si nároku na náhradu škody proti orgánu zodpovednému za vzniknutú škodu a to viazaný na samotný výsledok trestného stíhania. Na tomto mieste súd poukazuje na judikovaný názor Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 194/2010 vyslovil, že aj keď zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody za situácie, keď došlo k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby, je potrebné konštatovať, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

36. Podľa názoru súdu je v danom prípade prítomný obligatórny predpoklad vyvedenia zodpovednosti za škodu, a teda príčinná súvislosť medzi príčinou (dôvodom) a následkom. Danosť príčinnej súvislosti súd posudzoval ako otázku skutkovú a jej existencia spočívala vo vedení trestného konania voči žalobcovi na základe vznesenia obvinenia a následne podanej obžaloby, spod ktorej trestný súd žalobcu oslobodil s poukazom na to, že skutok nie je trestným činom, a vznikom ujmy v majetkovej sfére žalobcu, ktorá sa prejavila v podobe uhradenia trov právneho zastúpenia jeho obhajcovi.

37. Súd konštatuje, že k vzneseniu obvinenia žalobcovi došlo XX.XX.XXXX, dňa XX.XX.XXXX bola na žalobcu podaná obžaloba a XX.XX.XXXX si žalobca zvolil v trestnom konaní obhajcu. Otázkou, ktorú v danom prípade bol súd povinný zodpovedať bolo, ktorý orgán verejnej moci nesie zodpovednosť za žalovanú.

38. Súd opäť poukazuje na judikovaný názor Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 194/2010 konštatuje, že v prípade, ak išlo o trestné stíhanie na podklade obžaloby podanej prokurátorom, ktoré sa skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby, prichádzali by do úvahy dva orgány verejnej moci, ktoré by mohli v tomto prípade niesť zodpovednosť za škodu, ktorá žalobcovi vznikla. Tým prvým je ministerstvo vnútra a tým druhým je generálna prokuratúra.

39. Tým, že žalobca podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, prokurátor bol povinný posúdiť jej dôvodnosť a zaoberať sa otázkou opodstatnenosti a dôvodnosti vznesenia obvinenia, doplniť dokazovanie (pokynom vyšetrovateľovi a pod.). Aj keby žalobca tak neučinil, nemožno bez ďalšieho konštatovať, že orgánom verejnej moci v danom prípade zodpovedným za štát je ministerstvo vnútra. Podľa názoru súdu sa generálna prokuratúra konajúca v mene žalovanej nemôže zbaviť zodpovednosti tak ako to tvrdí vo svojich vyjadreniach. Prokurátor sťažnosť proti vzneseniu obvinenia zamietol, následne podal obžalobu a navyše podané odvolanie voči oslobodzujúcemu rozsudku vzal späť. Podľa názoru súdu je postavenie prokurátora v prípravnom konaní definované zreteľne, keďže tento nad ním vykonáva dozor. Dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní podľa § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku vykonáva prokurátor, ktorý je pri výkone tohto dozoru oprávnený dávať záväzné pokyny, vrátiť vec policajťovi na doplnenie vyšetrovania, zrušiť jeho nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia. To znamená, že zodpovednosť prokurátora je v okolnostiach tohto prípadu namieste.

40. V danej veci mal súd za dostatočne preukázané, že žalobca podal v prvom rade žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnej prokuratúre SR, ktorá ho následne postúpila ministerstvu spravodlivosti, ktoré žiadosť postúpilo na vybavenie späť generálnej prokuratúre ako kompetentnému orgánu. Generálna prokuratúra sa žiadosťou žalobcu vôbec nezaoberala s poukazom na skutočnosť, že nie je kompetentným orgánom. Tým mal súd ma splnenú podmienku danú § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.. Súd zastáva názor, že danú situáciu je potrebné vykladať v prospech žalobcu, a to tým spôsobom, že prvý orgán, ktorý sa zaoberal jeho žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (vyslovením, že sa ňou nebude zaoberať), bola generálna prokuratúra. Z tohto dôvodu je orgánom, ktorý v mene žalovanej zodpovedá za škodu, ktorá žalobcovi vznikla tým, že mal náklady na trovy obhajoby, generálna prokuratúra, a to s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f) a písm. l) zákona č. 514/2003 Z. z.. V tomto súd poukazuje aj na vyššie uvedené konštatovania týkajúce sa dozoru prokurátora v trestnom konaní a zodpovednosť za podanú obžalobu. Zastupovanie Slovenskej republiky Ministerstvom spravodlivosti SR nepripadá v úvahu.

41. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že za škodu, ktorá v danom prípade žalobcovi vznikla, nesie zodpovednosť žalovaná zastúpená generálnou prokuratúrou. Keďže orgán štátu v danom prípade bolo možné jednoznačne určiť, neprichádzala do úvahy aplikácia § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti považuje súd za potrebné dodať, že v danom prípade nemohlo v mene žalovanej vystupovať ministerstvo spravodlivosti, pretože počiatok vzniku majetkovej ujmy je potrebné nachádzať v prípravnom štádiu trestného konania, za ktoré nesú zodpovednosť orgány činné v trestnom konaní, ktorými sú v zmysle § 10 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor a policajt. Na uvedenom názore súdu nezmení nič ani argumentácia žalovanej vo vzťahu k prijatiu obžaloby súdom a následnému nariadeniu hlavného pojednávania a to s poukazom na vyššie uvedené.

42. Na základe uvedených skutočností súd neprihliadal na námietky žalovanej, žalobe žalobcu vyhovel a žalovanú zastúpenú generálnou prokuratúrou zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 776,70 Eur titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

43. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.